

שהובלנו באניה לביירות כשחזרנו מהמסע.
 בחזרה בבית, במטולה, התאספו כל הילדים והראינו להם את הפלא הגדול
 שהבאנו אתנו: אחת, שתיים, שלוש ונדלק פנס, בלי גפרורים ובלי אש.
 וכך הסתיים סיפור הנשיכה והמסע לקהיר.⁴³

סיימנו את הלימודים בבית הספר, ומה הלאה?

בשנת 1912 סיימנו, רוחמה ואני, את בית הספר. אותו קיץ נסענו, כל המשפחה,
 לביירות לחופשת הקיץ.

הגענו לביירות אחרי נסיעה בדילזיאנס, נסיעה שנמשכה יומיים בדרך מקסימה
 - במיוחד בקטע שלאורך החוף מצידון, כאשר חוף הים מצד אחד של הדרך,
 ומצידה השני מטעים יפים ובתים אדומי גגות. זהו האיזור האוטונומי של
 הנוצרים באותם הימים, עד ביירות.

בביירות שהינו אותו קיץ כמה שבועות, טיילנו והשתובבנו. בילינו רבות עם
 משפחת יהודה גרוזובסקי שגרו אז בעיר זו.⁴⁴

תרצה ואזרח היו קטנים עדיין, בני שנתיים-שלוש. תמר, זכור לי, נהנתה
 באותה חופשה, שובבה ועליזה כמו כולם.

אבל, אחרי שנה בערך התכנסה תמר לתוך עצמה, לא רצתה לדבר עם איש,
 שכבה במיטה בלי לקום.

היום יודעים על מחלה בשם דפרסיה, או דיכאון, מחלה ככל המחלות. אז לא
 ידעו ולא הבינו מה קרה, ולא היה כל נסיון בטיפול וכך עברו שנים בלא שינוי,
 עד שנפטרה תמר כעשר שנים אחרי כן.

במשך החופשה התלבטו ההורים בשאלה של המשך לימודינו אחרי בית הספר
 היסודי. מצד אחד עמד הרצון להעניק השכלה לילדים המתבגרים, ומצד שני
 הקושי במרחק הגדול בין המושבה המרוחקת לבין הגמנסיה היחידה שהיתה
 בארץ אותו זמן, גמנסיה הרצליה בתל-אביב.

עלתה מחשבה שאמא תעבור איתנו לתל-אביב לתקופת הלימודים. חשבו
 אפילו על מקורות פרנסה בתקופה זו. אחת האפשרויות היתה שבנות
 קלווריסקי, דבורה וירדנה, תגורנה איתנו.

מקוה ישראל, בית ספר יחיד לחקלאות, ירד מהפרק בגלל שפת הלימוד
 הצרפתית.⁴⁵